

Hà Nội, ngày 15 tháng 4 năm 2023

Số: NNHM-02/BTBO/TTUD

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ
THỜI HẠN MÙA
(Từ tháng 4/2023 đến tháng 6/2023)**

1. Tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp trong 02 tháng qua

Trong tháng 2/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 86-91%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 332-419°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 84-90mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 23-111mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 22-26 °C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 18-20 °C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Trung Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 1,0-2,0°C, có nơi cao hơn; Tổng lượng mưa cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 5-15mm, riêng Hà Tĩnh thấp hơn 20-40mm.

Trong tháng 3/2023, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 82-88%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 411-459°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 96-99mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng dao động trong khoảng 2-46mm; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 25-28°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 20-21°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực Bắc Trung Bộ phổ biến cao hơn TBNN từ 0,5-1,0°C. Tổng lượng mưa thấp hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 10-30mm.

Trong tháng 2, khu vực đã xảy ra 01 trận mưa lớn tại các tỉnh Thừa Thiên Huế và Quảng Trị từ ngày 13-16/2 làm ngập và thiệt hại nhiều diện tích lúa và hoa màu. Trong tháng 2/2023 đã xuất hiện 03 đợt KKL vào các ngày 13/2, 19/2 và ngày 24/2. Trong đó, đáng chú ý là đợt KKL ngày 24/2 có cường độ mạnh đã gây ra mưa, mưa rào và có nơi có dông, cục bộ có mưa vừa, mưa to cho các tỉnh từ Hà Tĩnh đến Thừa Thiên Huế. Trong tháng 3, đã xảy ra 03 trận dông lốc, mưa đá vào các ngày 18/3 tại huyện Kỳ Sơn, Nghệ An, ngày 21/3 tại huyện Quế Phong, Nghệ An và ngày 24/3 tại huyện A Lưới, Thừa Thiên Huế đã nhiều gây

thiệt hại về nhà ở, nông và lâm nghiệp. Trong tháng 3/2023 đã xuất hiện 03 đợt KKL vào các ngày 12-13/3, ngày 25/3 và KKL tăng cường yếu vào ngày 27/3. Các đợt KKL đều gây trời rét tại khu vực Bắc Trung Bộ. Từ ngày 22-24/3 tại khu vực Bắc Trung Bộ xảy ra đợt nắng nóng đặc biệt gay gắt, cũng là đợt nắng nóng đầu tiên trong năm 2023 xảy ra trên khu vực, đã xuất hiện nhiều nơi có nhiệt độ cao nhất ngày vượt giá trị lịch sử (GTLS) trong cùng thời kỳ tháng 3 (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp trong 02 tháng qua

Yếu tố	Thời gian	
	Tháng 2/2023	Tháng 3/2023
Độ ẩm không khí (%)	86-91	82-88
Nhiệt độ tối cao (°C)	22-26	25-28
Nhiệt độ tối thấp (°C)	18-20	20-21
Tích ôn hữu hiệu (°C)	332-419	411-459
Mưa hữu hiệu (mm)	23-111	2-46
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	84-90	96-99

Lúa Đông Xuân trong khu vực Bắc Trung Bộ phổ biến trong giai đoạn đẻ nhánh - đứng cái - làm đòng. Trong tháng 2, do ảnh hưởng của mưa lớn kết hợp với không khí lạnh khiến cho cây lúa trong khu vực sinh trưởng và phát triển kém, một số diện tích lúa bị thiệt hại hoàn toàn. Trong tháng 3, do ảnh hưởng của thời tiết nắng nóng, cục bộ vài nơi có mưa khiến cho cây lúa thiếu nước, sinh trưởng và phát triển kém. Trong 02 tháng qua, cây lúa chịu tác động chủ yếu bởi các đối tượng: chuột, bệnh đạo ôn lá, bệnh đốm sọc vi khuẩn, ngoài ra còn có rầy nâu, sâu cuốn lá nhỏ... gây hại rải rác.

Cây ăn quả có múi trong khu vực đang trong giai đoạn phân hóa mầm hoa-ra hoa, đây là thời kỳ cây ăn quả có múi cần đủ nước và dinh dưỡng. Trong tháng 2 và đầu tháng 3, do ảnh hưởng của không khí lạnh khiến cho nền nhiệt độ của khu vực tương đối thấp, đồng thời mưa nhiều gây ảnh hưởng đến quá trình phân hóa mầm hoa – ra hoa trên cây ăn quả, khiến cho hoa bị thối và rụng. Cuối tháng 3, tại khu vực Bắc Trung Bộ xảy ra đợt nắng nóng đặc biệt gay gắt, cũng là đợt nắng nóng đầu tiên trong năm 2023 xảy ra trên khu vực, đã xuất hiện nhiều nơi có nhiệt độ cao nhất ngày vượt giá trị lịch sử (GTLS) trong cùng thời kỳ tháng 3, đã khiến cho cây ăn quả có múi bị sốc nhiệt, thiếu nước, thụ phấn kém. Sâu vẽ bùa, bệnh loét, bệnh chảy gôm, bệnh muội đen là một số đối tượng gây hại chính trên cây ăn quả có múi.

2. Dự báo

Trong 03 tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 26-36°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 21-29°C; Tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng 4 dao động trong khoảng 473-644°C; trong tháng 5 dao động trong khoảng 485-686°C; trong tháng 6 dao động trong khoảng 494-692°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 4 dao động trong khoảng 53-107mm; trong tháng 5 dao động trong khoảng 50-109mm, trong tháng 6 dao động trong khoảng 55-116mm.

Độ ẩm không khí 03 tháng tới dao động trong khoảng 70-88%. Lượng bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 98-109mm. Mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo (thiếu hụt có thể lên đến 53% so với nhu cầu), một vài nơi lượng mưa dự báo cao hơn so với nhu cầu của cây trồng khoảng 2%.

Nhiệt độ trung bình trong tháng 4/2023 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 0,5-1,0°C; từ tháng 5-6/2023 nhiệt độ trung bình có xu hướng cao hơn khoảng 0,5°C so với TBNN cùng thời kỳ. Từ tháng 4-6/2023: Tổng lượng mưa đều có xu hướng cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ từ 5-10%. Riêng tháng 4/2023 ở khu vực Thanh Hóa-Thừa Thiên Huế thấp hơn từ 5-10%. Cuối tháng 3 nắng nóng cục bộ xuất hiện ở khu vực; sau đó gia tăng về cường độ vào tháng 4-5/2023. Từ nay đến tháng 5/2023, bão và ATNĐ ít có khả năng xuất hiện trên Biển Đông, khoảng từ nửa cuối tháng 6 có khả năng bão hoặc ATNĐ xuất hiện trên khu vực Biển Đông. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian		
	Tháng 4/2023	Tháng 5/2023	Tháng 6/2023
Độ ẩm không khí (%)	78-88	75-83	70-82
Nhiệt độ tối cao (°C)	26-36	28-37	29-36
Nhiệt độ tối thấp (°C)	21-26	22-27	22-29
Tích ôn hữu hiệu (°C)	473-644	485-686	494-692
Mưa hữu hiệu (mm)	53-107	50-109	55-116
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	98-103	101-109	100
Cân bằng nước (%) (Cây trồng hàng năm)	-50 ÷ 2%	-53 ÷ 2%	-47 ÷ 2%

Trong giai đoạn tới, lúa Đông Xuân trong khu vực Bắc Trung Bộ vào giai đoạn làm đòng - trổ bông-chín-thu hoạch; Lúa Hè Thu trong giai đoạn làm đất – xuống giống gieo cấy – bén rễ hồi xanh – đẻ nhánh – cuối đẻ nhánh. Tháng 4, dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 53-107mm, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 98-103mm, mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không bảo đảm (thiếu hụt có thể lên đến 50% so với nhu cầu); trong giai đoạn lúa Đông Xuân làm đòng, trổ bông, cần đảm bảo cung cấp và duy trì mực nước ổn định 3-5 cm, đồng thời, áp dụng các biện pháp bón phân đón đòng, nuôi đòng, nuôi hạt. Tháng 5, khu vực có khả năng xảy ra nắng nóng do ảnh hưởng của vùng thấp nóng phía Tây, nắng nóng khiến cho tình trạng thiếu nước trên cây lúa diễn ra ~~càng~~ nghiêm trọng hơn (đặc biệt là các diện tích lúa trong giai đoạn trổ bông – chín sữa) trong điều kiện lượng mưa hữu hiệu dự báo trong tháng dao động trong khoảng 50-109mm (mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo, thiếu hụt có thể lên đến 53% so với nhu cầu), người dân cần chú ý tưới thêm nước bổ sung cho cây lúa nhằm đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng khoảng 5cm đối với các diện tích lúa trong giai đoạn trổ bông – chín sữa để đảm bảo cây-cho lúa phát triển khỏe mạnh và hạn chế ~~sự phát triển của~~ sâu bệnh hại ~~trên cây lúa~~. Tháng 6, khu vực Bắc Trung Bộ tiếp tục có nắng nóng xảy ra trong những ngày đầu tháng, sau đó cường độ nắng nóng tạm thời suy giảm và có xu hướng gia tăng trở lại từ khoảng giữa tháng, nắng nóng sẽ ảnh hưởng bất lợi cho nhiều diện tích lúa Hè Thu giai đoạn bén rễ hồi xanh – đẻ nhánh do nhiệt độ cao và thiếu nước (mức độ đáp ứng nước cho cây trồng ở nhiều nơi không đảm bảo, thiếu hụt có thể lên đến 47% so với nhu cầu); Vì vậy, người dân cần chú ý chủ động nguồn nước để tưới bổ sung cho cây lúa Hè Thu nhằm bảo đảm duy trì mực nước trong ruộng từ 2-3cm đối với những diện tích lúa trong giai đoạn đẻ nhánh; đối với những diện tích lúa từ lúc mới cấy – bén rễ hồi xanh nên duy trì lớp nước sâu sấp mặt ruộng; Bên cạnh việc tưới nước bổ sung cho cây lúa người dân cần chú ý bón thúc đẻ nhánh kết hợp làm cỏ sục bùn cho lúa hè Thu. Trong điều kiện thời tiết giai đoạn tới có nắng-mưa đan xen sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho các đối tượng: chuột, bệnh đạo ôn, sâu cuốn lá nhỏ, rầy nâu, bệnh khô vằn, bệnh lem lép hạt ... phát sinh gây hại trên lúa. Do đó, người dân cần thường xuyên theo dõi, kiểm tra đồng ruộng, kịp thời phát hiện các đối tượng gây hại và có các biện pháp phòng trừ phù hợp, khi thấy mật độ và tỷ lệ gây hại vượt ngưỡng cho phép,

cần kịp thời sử dụng các thuốc BVTV nằm trong danh mục quy định để phun phòng trừ.

Cây ăn quả có múi ở giai đoạn đậu quả - quả non –phát triển quả (đây là giai đoạn cây ăn quả có múi cần nhiều nước và chất dinh dưỡng để nuôi quả). Trong giai đoạn này cần chú ý bảo đảm duy trì độ ẩm của đất khoảng 70-75%; tại những vùng xảy ra tình trạng thiếu hụt nước, cần chú ý tủ gốc để giữ ẩm cho cây, giảm tình trạng bốc thoát hơi nước và hạn chế cỏ dại; tiến hành bón phân cân đối để giúp hoa phát triển khỏe mạnh, tăng tỉ lệ đậu quả và giúp cho quả phát triển tốt; tiến hành cắt bỏ bớt các cành già, cành sâu bệnh, cành trong tán...; tại những vùng có lượng mưa dự báo cao hơn so với nhu cầu của cây trồng, cần chú ý thoát nước để tránh úng ngập gây rụng quả do sốc nước và tạo điều kiện nấm bệnh gây hại phát triển. Cần chú ý các đối tượng: rầy chổng cánh, sâu vẽ bùa, rệp muội, bệnh loét, bệnh ghẻ sẹo... phát sinh gây hại trên cây có múi trong giai đoạn tới. Thường xuyên theo dõi và kịp thời phát hiện các đối tượng gây hại, khi thấy mật độ và tỷ lệ gây hại vượt quá mức cho phép cần dùng các thuốc BVTV nằm trong danh mục quy định để phun kịp thời.

Tin phát ngày: 15/4/2023

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 15/6/2023

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng